

Венета (смутено). Искяхъ да поспестя, нахранихъ момчетата. Искяхъ да купя . . . нѣкои работи. Нищо не ми е готово.

Ботевъ. А! (Сѣда и мълчаливо почва да яде, следъ пауза, спира). Какво има? (Венета бързо изтрива очитѣ си). Защо? Димитъръ върна ли се? Добре ли е?

Венета. Останалъ още два-три дни при баба си.

Ботевъ (гнѣвно). Нали казахъ да не го водятъ у Евлогиеви?

Венета. Баба му се помоли. Той е добре тамъ . . . по на топло . . . Не мисля за него . . . Но . . . (Закрива очи, мълчаливо хълца).

Ботевъ (скача, улавя ржцетѣ ѝ, открива лицето ѝ, тревожно)
Венето! Какво има, Венето?

Венета. Обещай . . . обещај ми, че нѣма да направя нищо, безъ да ми обадишъ . . .

Ботевъ. Гледай какво седнала да мисли! Кога съмъ правилъ нѣщо безъ твое знание? Хайде, успокой се . . . Седни . . . нахрани се . . .

Венета (отдръпва се). Не мога да ямъ сега . . . Прости ми . . . Напоследъкъ съмъ се измѣнила . . . Но после, пакъ ще стана предишната . . . (Изтичва къмъ печатницата). Нека ми мине . . .

Ботевъ (самъ, скача, оставя яденето, почва да се разхожда, сякашъ го задава нѣщо, избухва).

И все пакъ тя трѣбва да узнае! Но колкото по-късно, толкова по-добре! Тя не бива да се тревожи сега . . . (Сѣда, улавя челото си). Азъ ли съмъ? Не мога да се позная вече. (Дига глава). О! Азъ можехъ да гладувамъ, да живѣя въ вѣтърнитѣ мелници, да спя въ затвора — когато бѣхъ самъ. Колко лесно бѣ това . . . Но сега, заради нея, заради детето, трѣбва да стана другъ. И станахъ другъ! Не съмъ вече предишниятъ Ботевъ . . . Азъ? Да приемамъ милостиня отъ чужда трапеза, да пиша писма за пари, въ които се подписвамъ — Вашъ признателенъ слуга . . . (скача). О! Колко жестоко е било това чувство. Баща . . . А азъ не съмъ познавалъ силата му . . . До сега всичко бѣ само весела шега: мразъ и гладъ, крѣпки и прокурори . . . Но сега . . . Безмилостна примка ме стѣга отвсѣкжде. И азъ не съмъ вече господарь нито на живота си, нито на смъртъта си . . . Да умрешъ . . . Колко лесно и радостно . . . Да жертвувашъ себе си за великото дѣло . . . Но да не напушашъ свѣта съ разкъсано сърдце . . . Баща . . . Каква страшна дума!

(Завеса)